

Τίτλος πρωτοτύπου: *VERNON SUBUTEX*, 1

Συγγραφέας: VIRGINIE DESPENTES

© Virginie Desportes et les Éditions Grasset & Fasquelle, 2015

Copyright © Εκδόσεις ΣΤΕΡΕΩΜΑ Α.Ε., 2019

Για την ελληνική γλώσσα σε όλον τον κόσμο

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου συνολικά ή τμηματικά με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσον χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΕΙΡΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Εικόνα εξωφύλλου: ©KARIM ADDUCHI

Φωτογραφία εξωφύλλου: Elizaveta Porodina.

Σημείωση της έκδοσης για την προέλευση του ονόματος του ήρωα του μυθιστορήματος: το *Vernon* παραπέμπει στο όνομα του Αμερικανού συγγραφέα που επινόησε ο Μπορίς Βιάν: *Subutex* είναι η εμπορική ονομασία ενός υποκατάστατου της ηρώνης.

ISBN SET: 978-960-8061-83-5

ISBN: 978-960-8061-84-2

Εκδόσεις ΣΤΕΡΕΩΜΑ Α.Ε. / ΣΙΟΛΑ-ΑΛΕΞΙΟΥ

Κομνητών 24, Αθήνα 11472

Τηλ. 210-6426393

Fax 210-6459312

E-mail: info@stereoma-sa.gr

<http://www.stereoma-sa.gr>

Facebook: Εκδόσεις Στερέωμα

ΒΙΡΖΙΝΙ ΝΤΕΠΑΝΤ

*ΒΕΡΝΟΝ
ΣΟΥΜΠΟΥΤΕΞ*

ΤΟΜΟΣ 1

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΡΙΤΑ ΚΟΛΑΓΓΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΕΡΕΩΜΑ

Non amnis moriar

...

στους *Martine Giordano,*
Joséphine Pépa Bolívar,
Yanna Pistruin

Τα παράθυρα του απέναντι κτιρίου είναι κιόλας φωτισμένα. Οι σιλουέτες των καθαριστριών κινούνται πέρα-δώθε μες στον αχανή ενιαίο χώρο γραφείων μιας, πιθανόν, διαφημιστικής εταιρείας. Πιάνουν δουλειά στις έξι. Συνήθως, ο Βερνόν ξυπνάει λίγο πριν έρθουν. Ψοφάει για ένα δυνατό καφέ, ένα τσιγάρο με κίτρινο φίλτρο, θα 'θελε πολύ μια φέτα φρυγανισμένο ψωμί και να πάρει το πρωινό του ρίχνοντας μια βιαστική ματιά στους τίτλους της *Le Parisien* στον υπολογιστή του.

Πάνε βδομάδες αφότου αγόρασε τον τελευταίο του καφέ. Τα τσιγάρα που στρίβει κάθε πρωί ξεκοιλιάζοντας τις χτεσινές γόπες είναι τόσο λεπτά, του φαίνεται πως ρουφάει χαρτί. Δεν υπάρχει τίποτα φαγώσιμο στα ντουλάπια του. Πληρώνει όμως τη συνδρομή του για να έχει σύνδεση στο διαδίκτυο. Η χρέωση γίνεται τη μέρα που πέφτει το επίδομα στέγασης. Εδώ και αρκετούς μήνες καταβάλλεται απευθείας στον σπιτονοικοκύρη, παρ' όλα αυτά όμως, για την ώρα, τα βολεύει. Μακάρι να κρατήσει.

Το συμβόλαιό του για το κινητό έχει λήξει, μα δεν χολοσκάει για ν' αγοράσει κάρτες ανανέωσης χρόνου. Μπροστά στην καταστροφή, ο Βερνόν κρατάει μια σταθερή ρότα: παριστάνει τον τύπο που δεν βλέπει τίποτα το ασυνήθιστο. Παρακολουθούσε τα πράγματα να κα-

ταρρέουν στο ρελαντί, ύστερα η πτώση επιταχύνθηκε. Όμως ο Βερνόν δεν έχασε το παραμικρό μήτε από την αδιαφορία του μήτε από τη φινέτσα του.

Το πρώτο που έχασε ήταν το επίδομα αλληλεγγύης. Έλαβε ταχυδρομικώς αντίγραφο της έκθεσης που είχε συντάξει η σύμβουλός του. Τα πήγαινε καλά μαζί της. Συναντιούνταν τακτικά για σχεδόν τρία χρόνια, στο στενόχωρο γραφειάκι όπου όλα τα φυτά εσωτερικού χώρου ήταν μαραμμένα. Τριαντάρα, σενιαρισμένη, ψευτοκοκκινομάλλα, στρουμπουλή, με μεγάλα βυζιά, η κυρία Μποντάρ φλυαρούσε για τα δυο της αγόρια: ανησυχούσε υπερβολικά για δαύτα, τα πήγαινε τακτικά στον παιδίατρο με την ελπίδα να τους διαγνώσει μια υπερκινητικότητα η οποία θα δικαιολογούσε μια καταπραϋντική αγωγή. Όμως ο γιατρός τα έδρισκε μια χαρά και την ξαπόστελνε. Η κυρία Μποντάρ τού είπε πως είχε πάει σε συναυλία των AC/DC και των Guns N' Roses, μαζί με τους γονείς της, όταν ήταν μικρή. Σήμερα προτιμούσε ν' ακούει Καμίγ και Μπενζαμάν Μπιολέ, και ο Βερνόν απέφυγε κάθε προσβλητικό σχόλιο. Μίλησαν εκτενώς για την περίπτωση του: από τα είκοσι μέχρι τα σαράντα πέντε του, ασχολούνταν με το εμπόριο δίσκων. Σήμερα, οι πιθανότητες να βρει ανάλογη δουλειά είναι πιο πενιχρές απ' ό,τι αν ήταν ανθρακωρύχος. Η κυρία Μποντάρ τού πρότεινε αλλαγή επαγγελματικού προσανατολισμού. Μελετούσαν μαζί τα διάφορα σεμινάρια που του ταίριαζαν σε κέντρα κατάρτισης ενηλίκων —AFPA, GRETA, CFA—, και αποχωρίζονταν πολύ φιλικά, αφού προηγουμένως είχαν συμφωνήσει να ξαναβρεθούν για να επανεκτιμήσουν την κατάσταση. Τρία χρόνια μετά, η

αίτησή του για την απόκτηση διπλώματος διοικητικής επάρκειας απορρίφθηκε. Από την πλευρά του, έκρινε πως έκανε ό,τι έπρεπε να κάνει: είχε γίνει εξπέρ στους φακέλους και τους προετοιμάζε με εντυπωσιακή αποτελεσματικότητα. Με τον καιρό, κατέληξε να πιστεύει πως η δουλειά του ήταν να σερφάρει για ώρες αναζητώντας ευκαιρίες εργασίας που ανταποκρίνονταν στο προφίλ του, ύστερα να στέλνει βιογραφικά έτσι ώστε οι παραλήπτες να του στέλνουν, με τη σειρά τους, τα πειστήρια της απόρριψής του. Ποιος θα 'θελε να εκπαιδεύσει κάποιον που πενηνταρίζει; Κατάφερε να ξετρωπώσει μια θέση μαθητευόμενου σε χώρο συναυλιών στα προάστια, και μια άλλη σε αίθουσα καλλιτεχνικού και πειραματικού κινηματογράφου — όμως, πέραν του ότι θα έβγαινε απ' το σπίτι περιστασιακά, θα ενημερωνόταν για τα προβλήματα στο δίκτυο του προαστιακού και θα γνώριζε κόσμο, όλα τούτα τον άφηναν κυρίως με το μίζερο αίσθημα πως όλα πήγαν στράφι.

Στο αντίγραφο της έκθεσης που είχε συντάξει η κυρία Μποντάρ για να αιτιολογήσει την απόρριψή του, αναφέρονταν τα διάφορα που της είχε πει στη χαλαρή τους κουβέντα, για παράδειγμα, ότι ξόδεψε ένα μικροποσό για να πάει να δει τους Stooges στη Μαν, ή ότι έχασε εκατό ευρώ στο πόκερ. Καθώς ξεφύλλιζε τον φάκελό του, αντί ν' ανησυχήσει για το επίδομα αλληλεγγύης που θα του έκοθαν, ένιωθε αμήχανος απέναντί της. Η σύμβουλος ήταν γύρω στα τριάντα. Κέρδιζε —ποιος ξέρει πόσα κερδίζει μια τέτοια τύπισσα— δυο χιλιάρικά μεικτά; Το πολύ. Όμως οι άνθρωποι αυτής της γενιάς ανατράφηκαν με τον ρυθμό της Φωνής στο σπίτι του

Big Brother: ένας κόσμος όπου το τηλέφωνο μπορούσε να χτυπήσει οποιαδήποτε ώρα της μέρας για να σου δώσουν την εντολή να απολύσεις τους μισούς συναδέλφους σου. Η εξόντωση του διπλανού σου είναι ο χρυσός κανόνας των παιχνιδιών με τα οποία τους έχουν μπουκώσει από μωρά. Πώς λοιπόν εσύ περιμένεις, σήμερα, να το θεωρούν νοσηρό;

Μόλις έλαβε την επιστολή από τον οργανισμό επιδομάτων, ο Βερνόν σκέφτηκε ότι ίσως αυτό τον παρακινούσε να βρει «κάτι». Θαρρείς και η επιδείνωση της ήδη αβέβαιης κατάστασής του μπορούσε να επιδράσει θετικά στην ικανότητά του να βγει απ' το τέλμα μες στο οποίο βούλιαζε...

Δεν ήταν ο μόνος για τον οποίο τα πράγματα πήγαιναν σούμπιτο απ' το κακό στο χειρότερο. Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 2000, ένα σωρό άνθρωποι τα έβγαζαν πέρα μάλλον καλά. Έβλεπες ακόμα και κλητήρες να γίνονται label managers, δημοσιογραφίσκους να βρίσκουν δουλειά ως αρχισυντάκτες τηλεοπτικών εκπομπών, ανίκανους μαλάκες να καταλήγουν προϊστάμενοι του τμήματος δίσκων της τοπικής Fnac... Και οι ουραγοί, αυτοί που δεν ήταν και πολλά υποσχόμενοι, τη σκαπούλαραν με μια σύμβαση εργασίας σε μουσικά φεστιβάλ, μια θέση roadie σε τουρνέ, αφισοκολλητές στους δρόμους... Ωστόσο, ο Βερνόν ήταν ο πιο κατάλληλος για ν' αντιληφθεί την απειλή που έκρυβε το τσουνάμι Napster, αλλά ποτέ δεν φαντάστηκε ότι το σκάφος θα βυθιζόταν άτακτο.

Κάποιοι ισχυρίζονταν πως ήταν καρμικό —ο κλάδος γνώρισε πρωτοφανή άνοδο την εποχή των CD— το

να πουλάς στους πελάτες σου ολόκληρη τη δισκογραφία τους σ' ένα μέσο που η κατασκευή του κόστιζε το μισό της τιμής του και πουλιόταν το διπλάσιο στα μαγαζιά. . . χωρίς κανένα πραγματικό όφελος για τους φαν της μουσικής, και ποτέ κανείς δεν παραπονέθηκε για τα βινύλια. Το κακό σε τούτη την καρμική θεωρία είναι ότι, αν ξέραμε πως θα μας τιμωρούσε η Ιστορία, δεν θα συμπεριφερόμασταν σαν καριόληδες.

Το δισκάδικό του λεγόταν Revolver. Ο Βερνόν ξεκίνησε να δουλεύει εκεί στα είκοσί του ως πωλητής και, στη συνέχεια, το ανέλαβε εξ ολοκλήρου, όταν το αφεντικό αποφάσισε να φύγει για την Αυστραλία, όπου έγινε εστίατορας. Αν κάποιος του έλεγε, την πρώτη χρονιά, πως θα περνούσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του κει μέσα, θα του απαντούσε «κόψ' τις μαλακίες, έχω κι άλλα πράγματα να κάνω». Μόνο όταν μεγαλώνεις συνειδητοποιείς πως η έκφραση «γαμώ την πουτάνά μου, πόσο γρήγορα περνάει ο χρόνος» συνοψίζει όσο πιο εύστοχα γίνεται το πνεύμα της δράσης.

Αναγκάστηκε να κλείσει το μαγαζί το 2006. Το πιο δύσκολο ήταν να βρει κάποιον που θα συνέχιζε τη μίσθωση, και να αποχαιρετήσει διαπαντός τις φαντασιώσεις του περί κερδοφόρου ντιλ, όμως ακόμα κι έτσι, η πρώτη του χρονιά ως ανέργου —χωρίς επίδομα, εφόσον ήταν αφεντικό— πέρασε καλά: μια ανάθεση για τη συγγραφή καμιά δεκαριά λημμάτων σε μια εγκυκλοπαίδεια για το ροκ, κάποια μεροκάματα («μαύρα») στο εκδοτήριο εισιτηρίων ενός φεστιβάλ στα προάστια, κριτικές δίσκων σε εξειδικευμένα έντυπα. . . στο μεταξύ, είχε αρχίσει να ξεπουλάει online ό,τι είχε περισώσει απ' το

δισκάδικο. Το μεγαλύτερο μέρος του στοκ πουλήθηκε σε σκοτωμένες τιμές αλλά απέμεναν κάποια βινύλια, λιγοστές κασετίνες και μια σημαντική συλλογή από αφίσες και τισέρτ που αρνιόταν να τα ξεφορτωθεί όσο όσο. Στις δημοπρασίες του eBay, είχε πιάσει το τριπλάσιο απ' ό,τι περίμενε, και χωρίς να μπλέκει με λογιστικά βιβλία. Έφτανε να είσαι αξιόπιστος, να πηγαίνεις στο ταχυδρομείο μια φορά τη βδομάδα, να προσέχεις τη συσκευασία. Η πρώτη χρονιά ήταν γαμάτη. Συχνά, η ζωή είναι ένα παιχνίδι σε δύο γύρους: στον πρώτο σε ξεγελάει κάνοντάς σε να πιστεύεις πως έχεις τον έλεγχο, και στον δεύτερο, όταν σε βλέπει χαλαρό και άοπλο, σε κυκλώνει ξανά και σε διαλύει.

Ο Βερνόν ίσα που πρόλαβε να ξανααδρεί την απόλαυση του πρωινού χουζουριού — για είκοσι χρόνια και βάλε, βρέξει χιονίσει, έπρεπε ν' ανεβάζει το γαμημένο το ρολό του μαγαζιού, πάση θυσία, έξι μέρες τη βδομάδα. Μόνο τρεις φορές σε είκοσι πέντε χρόνια είχε δώσει τα κλειδιά του μαγαζιού σε κάποιο φίλο: μια γαστρεντερίτιδα, ένα οδοντικό εμφύτευμα και μια ισχιαλγία. Του πήρε ένα χρόνο για να ξαναμάθει να μένει στο κρεβάτι τα πρωινά και ν' ανοίγει κάνα βιβλίο, αν είχε όρεξη βέβαια. Το τελευταίο του βίτσιο ήταν ν' ακούει ραδιόφωνο, βλέποντας παράλληλα τσόντες στο διαδίκτυο. Ήξερε τα πάντα για την καριέρα της Σάσα Γκρέι, του Μπόμπι Σταρ, της Νίνα Ρόμπερτς. Του άρεσε επίσης η σιέστα· να διαβάζει κάνα μισάωρο και μετά να παίρνει έναν υπνάκο.

Τη δεύτερη χρονιά, ασχολήθηκε με την αναζήτηση φωτογραφιών για μια βιογραφία του Τζόνι Χαλιντέι, ήταν ήδη γραμμένος στην πρόνοια, στον λεγόμενο RSA

πλέον, και είχε αρχίσει να πουλάει την προσωπική του συλλογή αντικειμένων. Τα πήγαινε μια χαρά με το eBay, ποτέ του δεν φανταζόταν ποια φετιχιστική τρέλα ταρακουνούσε τον κόσμο 2.0, τα πάντα πωλούνταν: αντικείμενα, κόμικς, πλαστικά αγαλματίδια, αφίσες, περιοδικά των φαν, βιβλία με πλούσια εικονογράφηση, τισέρτ... Στο ξεκίνημα, όταν αρχίζεις να πουλάς, είσαι συγκρατημένος, αλλά με τη φόρα που παίρνεις σου γίνεται ξάφνου μια απόλαυση που σβήνει οτιδήποτε άλλο. Σιγά σιγά, άδειασε το σπίτι του από κάθε ίχνος της πρότερης ζωής του.

Δεν παρέλειπε να αποτιμά στη σωστή του αξία ένα γαλήνιο πρωινό όπου κανείς δεν ερχόταν να του τα πρήξει. Είχε όλο τον χρόνο ν' ακούει μουσική, τώρα. Οι Kills, οι White Stripes και οι διάφοροι Strokes μπορούσαν να βγάζουν όσα άλμπουμ ήθελαν· σκασίλα του μεγάλη και δέκα παπαγάλοι. Δεν άντεχε πια αυτό τον καταιγισμό από καινούρια πράγματα: τελειωμό δεν είχαν· για να τα παρακολουθείς έπρεπε να είσαι διαρκώς συνδεδεμένος στο διαδίκτυο και να καταπίνεις νέους ήχους, χωρίς σταματημό.

Αντιθέτως, δεν είχε προβλέψει ότι με το κλείσιμο του μαγαζιού θα τραβούσε τέτοιο ζόρι με τα θηλυκά. Λένε ότι το ροκ είναι αντρική υπόθεση, όπως λένε κι ένα σωρό παπαριές: είχε πάντα τις πελάτισσές του, και η συλλογή του ανανεωνόταν συνεχώς. Αυτός και τα κορίτσια, η απόλυτη σύμπνοια. Δεν ήταν πιστός και, όσο εκείνος σκεφτόταν μονάχα πώς να την κοπανήσει, τόσο αυτές κρέμονταν από τα μπατζάκια του. Έφτανε μια πιτσιρίκα να περάσει το κατώφλι του μαζί με τον γκο-

μενάκο της ψάχνοντας κάνα δισκάκι και να σου, μες στη βδομάδα, ξαναρχόταν μόνη, αυτή τη φορά. Άσε κι όλες εκείνες που δούλευαν στη γειτονιά. Τα κορίτσια απ' το ινστιτούτο αισθητικής στο τέρμα του δρόμου, τα κορίτσια απ' το απέναντι μαγαζί, τα κορίτσια απ' το ταχυδρομείο, τα κορίτσια απ' το εστιατόριο, τα κορίτσια απ' το μπαρ, τα κορίτσια απ' την πισίνα. Ένα απέραντο εκτροφείο στο οποίο δεν μπορούσε πια να μπει αφότου παρέδωσε τα κλειδιά.

Λιγοστές ήταν οι σταθερές φιλενάδες στη ζωή του. Όπως πολλά από τ' αγόρια που ήξερε, έτσι και ο Βερνόν στοιχειωνόταν απ' την ανάμνηση της κοπέλας που τον παράτησε. Αυτή μετρούσε. Τη δική του την έλεγαν Σεβερίν. Εκείνος ήταν είκοσι οκτώ χρονών. Δέσμιος της φήμης του ως serial lover, αρνιόταν τότε να παραδεχτεί πως αυτή ήταν η μία και μοναδική. Ήταν ένα μεγάλο αγρίμι του δρόμου, ατιθάσευτο και ανεξάρτητο, όλοι οι φίλοι του εκστασιάζονταν από την κομψή αδιαντροπιά με την οποία περνούσε απ' το ένα κορίτσι στο άλλο. Έτσι έβλεπε ο ίδιος, τουλάχιστον, τον εαυτό του. Η ξεπέτα της μιας νύχτας, ο γόης, αυτός που δεν ξέρει τι θα πει δέσμευση, το αρσενικό που καμιά γυναίκα δεν μπορεί να το τυλίξει. Δεν είχε αυταπάτες: όπως πολλά, ανασφαλή κυρίως, αγόρια, τον καθησύχαζε η ιδέα πως μπορούσε να κάνει τις γυναίκες να κλαίνε.

Η Σεβερίν ήταν ψηλή και σπιντάτη, τόσο σπιντάτη που γινόταν κουραστική, με πόδια ατελείωτα: είχε παρυσιαστικό πλούσιας Παριζιάνας, το είδος που μπορεί να φοράει μπουφάν από προδιά και να δείχνει σικάτο. Άρπαζε τη ζωή από τ' αρχίδια, ήξερε να κάνει τα πάντα

σ' ένα σπίτι, ακόμα και το ν' αλλάξει λάστιχο στη λωρίδα έκτακτης ανάγκης δεν τη φόβιζε, ήταν το είδος του πλουσιοκόριτσου που είχε συνηθίσει να τραβάει τα ζόρια ολομόναχο και να μην παραπονιέται ποτέ. Αυτό δεν την εμπόδιζε, βέβαια, τις ιδιωτικές στιγμές, να χαλαρώνει. Όταν τη σκέφτεται, τη βλέπει μπροστά του γυμνή, στο κρεβάτι· εκείνη λάτρευε να περνάει ολόκληρα σαββατοκύριακα έτσι. Απίθωνε το πικαπ καταγής, πλάι στο στρώμα, και δεν χρειαζόταν να σηκωθεί για ν' αλλάξει δίσκο. Μάζευε ολόγουρά της τα τσιγάρα, το μπουκάλι με το νερό, το τηλέφωνο με το, πάντα μπερδεμένο, σπειροειδές καλώδιο. Ήταν το βασίλειό της. Για μήνες, του επέτρεπε την είσοδο.

Ήταν το είδος κοριτσιού που η μητέρα του το έχει μάθει ότι δεν κλαίμε ποτέ όταν ανακαλύπτουμε πως μας έχουν κερατώσει. Η Σεβερίν έσφιγγε τα δόντια. Τον Βερνόν τον είχε πιάσει στα πράσα βλακωδώς — και είχε μείνει έκπληκτος που δεν τον παράτησε ατάκα κι επιτόπου. Είπε απλώς δεν το αντέχω και τον συγχώρεσε. Κι αυτός συμπέρανε πως τούτη η γυναίκα δεν είχε τα κότσια να τον χάσει, κι ένιωσε μια ανεπαίσθητη περιφρόνηση απέναντι στην αδυναμία του χαρακτήρα της. Και το ξανάκανε. Έριξαν τρεις-τέσσερις γερούς καβγάδες και, κάθε φορά, εκείνη του έλεγε πρόσεχε, μην το παρατραβάς, θα φύγω, δεν έχω άλλη επιλογή και, κάθε φορά, ο Βερνόν πίστευε πως ήταν λόγια του αέρα. Δεν έδλεπε τίποτε να έρχεται. Όταν έμαθε πως η κοπέλα είχε κάποιον άλλον, έβαλε τα πράγματά της σ' ένα χαρτοκιβώτιο και τα άφησε στο πεζοδρόμιο. Η εικόνα με τα ρούχα, τα βιβλία και τα καλλυντικά της ανασκαλεμένα

απ' τους περαστικούς, σκορπισμένα μπρος στην πόρτα του, σίγουρα τον στοίχειωνε για χρόνια. Δεν ξανάκουσε πια γι' αυτήν. Του πήρε πολύ καιρό για να συνειδητοποιήσει πως δεν θα την ξεπερνούσε ποτέ. Είχε το τάλεντο ν' αγνοεί τα συναισθήματά του. Συχνά σκέφτεται πώς θα ήταν η ζωή του αν είχε μείνει με τη Σεβερίν. Αν είχε το θάρρος ν' απαρνηθεί εκείνο που ήταν πριν, αν ήξερε πως, έτσι κι αλλιώς, χάνεις αυτό που επιθυμείς διακαώς, ότι το καλύτερο που μπορείς να κάνεις είναι να βρεις το γιατρικό... Αυτή έχει κάνει παιδιά, σίγουρα. Ανήκε σε κείνη την κατηγορία κοριτσιών. Που νοικοκυρεύονται, χωρίς να χάνουν το παραμικρό από τη γοητεία τους. Κι όχι μια μέγαιρα. Μια ωραία τύπισσα που πιθανόν τρώει βιολογικά και παθιάζεται με την υπερθέρμανση του πλανήτη, όμως ακούει πάντα Τρίκι και Τζάνις Τζόπλιν. Αν είχε μείνει μαζί της, θα έδρισκε δουλειά αμέσως μετά το κλείσιμο του μαγαζιού, επειδή θα είχαν παιδιά και δεν θα είχε επιλογή. Και σήμερα θ' ανησυχούσαν για τους μπάφους του μεγάλου ή για την ανορεξία της μικρής. Ας είναι. Του αρέσει να σκέφτεται πως ελαχιστοποίησε τη ζημιά.

Τώρα ο Βερνόν γαμάει λιγότερο κι από έναν παντρεμένο. Άλλοτε, θα του φαινόταν αδιανόητο ν' αντέξει τόσο καιρό χωρίς σεξ. Το Facebook ή το Meetic είναι εκπληκτικά εργαλεία για καμάκι απ' το σπίτι, εφόσον όμως δεν του φτάνει ένα εικονικό πήδημα στο Second Life, θα πρέπει, αργά ή γρήγορα, να συμφιλιωθεί με την ιδέα να βγει έξω για να γνωρίσει καμιά γκόμενα. Να βάλει κάνα τρέντι ρούχο για να μη δείχνει σαν γεροκλωσάρ, να βρει τρόπο ν' αποφύγει το μπαρ, το σινεμά,

και σίγουρα το δείπνο σ' εστιατόριο... και βέβαια να μην τη φέρει στο σπίτι του, για να μη δει τ' άδεια ντουλάπια, το θλιβερό ψυγείο κι όλο κείνο το σιχαμερό μπουρδέλο — καμιά σχέση με το σαγηνευτικό χάος του αμετανόητου εργένη. Κει μέσα ζέχνει από πολυφορεμένες κάλτσες: η τυπική μυρωδιά του γεροντοπαλικάρου. Μπορεί βέβαια ν' ανοίξει τα παράθυρα, να παρφουμαριστεί ο ίδιος. Τούτη η μυρωδιά οριοθετεί την επικράτειά του. Τελικά, καμακώνει κορίτσια, διαδικτυακά, και τα στήνει όταν του δίνουν ραντεβού.

Ο Βερνόν ξέρει καλά τις γυναίκες, έχει ασχοληθεί σοβαρά μαζί τους. Η πόλη ξεχειλίζει από απελπισμένες ψυχές έτοιμες να του κάνουν το σπίτι λαμπίκο και να πέσουν στα τέσσερα για να του πάρουν ατέλειωτες πίπες, που υποτίθεται πως θα του ανέβαζαν το ηθικό. Όμως έχει περάσει την ηλικία όπου πίστευε ότι όλα αυτά έρχονται δίχως ένα πακέτο αμοιβαίων απαιτήσεων. Κι επειδή μια γυναίκα μεγαλώνει και ασχημαίνει δεν σημαίνει πως είναι λιγότερο σπαστική και απαιτητική από μια εικοσάχρονη κουκλάρα. Το χαρακτηριστικό των γυναικών είναι ότι μπορούν να κρατάνε χαμηλό προφίλ για μήνες προτού ανοίξουν όλα τους τα χαρτιά. Είναι επιφυλακτικός σχετικά με το είδος της γκόμενας που θα τον έβρισκε ελκυστικό.

Οι φίλοι, είναι άλλο πράγμα. Περνάς χρόνια ολάκερα μαζί τους ακούγοντας δίσκους, πηγαίνοντας σε συναυλίες, μιλώντας για συγκροτήματα· είναι ιεροί τούτοι οι δεσμοί. Δεν σταματάς να τους βλέπεις επειδή άλλαξες διεύθυνση. Όμως αυτό που είχε αλλάξει τώρα ήταν ότι έπρεπε να τους τηλεφωνήσει για να κανονίσει μια

συνάντηση, ενώ πριν έσπρωχναν απλώς την πόρτα του όταν περνούσαν απ' τη γειτονιά. Δεν είχε το συνήθειο να οργανώνει δείπνα, βραδιές σινεμά ή να κερνάει δικής του επινόησης κοκτέιλ και τσιγαριλίκια. . . Σιγά σιγά, χωρίς να το πάρει χαμπάρι, πολλοί κολλητοί αποτραβήχτηκαν στην επαρχία, είτε γιατί είχαν γυναίκα και παιδιά και δεν μπορούσαν πια να ζουν σε τριάντα τετραγωνικά, είτε γιατί το Παρίσι ήταν πανάκριβο και συνετά επέλεξαν να επιστρέψουν στη γενέθλια πόλη τους. Με πατημένα τα σαράντα έδλεπες ότι το Παρίσι άντεχε στον κόρφο του μονάχα πλουσιόπαιδα· ο υπόλοιπος πληθυσμός ας τραβούσε γι' αλλού. Ο Βερνόν έμεινε. Ίσως έκανε λάθος.

Συνειδητοποίησε τούτη την έκρηξη πολύ αργότερα, όταν η μοναξιά τον είχε θάψει ζωντανό. Και μετά, ήρθε η μια καταστροφή μετά την άλλη.

Άρχισε με τον Μπερτράν. Ο καρκίνος ξαναχτύπησε. Αυτή τη φορά ο κάδουρας βρέθηκε στον λαιμό. Ο κολητός του είχε ήδη χεστεί με τον πρώτο. Πίστευε πως είχε καθαρίσει. Οι φίλοι του πανηγύρισαν τη γιατρεία του σαν έναν τελικό θρίαμβο. Τώρα, όμως, τους τσάκισε ακαριαία, θαρρείς και κάποιος τους έριξε ένα άπερκατ· το συνειδητοποίησαν αμέσως μετά την κηδεία. Τους τρεις μήνες μεταξύ διάγνωσης και τελευταίου ταξιδιού, η αρρώστια τον κατάπινε. Ο Μπερτράν φορούσε μαύρα πουκάμισα με ανασηκωμένο γιακά. Τα φορούσε έτσι από το 1988. Με τον χρόνο, ζοριζόταν να τα κουμπώσει, καθώς η μπάκα του είχε γίνει τούμπανο από την μπέρα. Στα σαράντα και κάτι, είχε άσπρα μακριά μαλλιά, ένα ζευγάρι σκούρα Ray-Ban που ισορροπούσαν χαμηλά στη μύτη, ωραιές μπότες από φιδόδερμα και

μια αλήτικη όψη. Με μούρη κατακόκκινη από τα ξίδια, αλλά καλοστεκούμενος, ο γίγαντας.

Ήταν σοκαριστικό· έπρεπε να συνηθίσουμε να τον βλέπουμε με γεροντίστικες πιτζάμες. Τα μαλλιά που είχαν πέσει, αυτό 'ντάζει, το αντέχαμε. Όμως η γελοία πιτζάμα έσφιγγε την καρδιά του Βερνόν. Ο Μπερτράν δεν έτρωγε πια, και το καλύτερο χόρτο του κόσμου δεν βοηθούσε. Έχασε το παράστημα, που ήταν το σήμα κατατεθέν του. Τα κόκαλα, που διαγράφονταν τόσο έντονα κάτω απ' την ωχρή επιδερμίδα, ήταν κάτι το φρικτό. Επέμενε να φοράει τα ασημένια του δαχτυλίδια με τις νεκροκεφαλές, παρότι τώρα του γλιστρούσαν από τα δάχτυλα. Έβλεπε τον εαυτό του να σβήνει, μέρα με τη μέρα, και είχε πλήρη συνείδηση του τέλους.

Υστερα ήρθαν ο αφόρητος διαρκής πόνος, το αδύναμο σώμα, η σκελετωμένη μάσκα. Δεν σταμάτησαν να χωρατεύουν με την αντλία της μορφίνης, καθώς οι πλακατζίδικες σπόντες ήταν ο μοναδικός τρόπος επικοινωνίας τους. Πότε πότε, ο Μπερτράν μιλούσε για τον θάνατο που τον περίμενε. Έλεγε πως, τη νύχτα, ξυπνούσε από φόβο και μονολογούσε «το χειρότερο είναι ότι έχω τα λογικά μου· νιώθω τον κορμί μου να μ' εγκαταλείπει, και δεν μπορώ να κάνω τίποτα». Ο Βερνόν δεν μπορούσε καν να ξεστομίσει «άντε ρε, θα τη σκαπουλάρεις, βάλε τα δυνατά σου, φιλάρα». Και τότε άκουγαν Cramps, Gun Club και MC5 πίνοντας μπίρες, όσο βέβαια άντεχε ακόμα ο Μπερτράν. Η οικογένειά του ήταν έξω φρενών — μα τι άλλο τούς απέμενε;

Και το μαντάτο του θανάτου, ένα πρωί, SMS στο κινητό του. Ο Βερνόν, όπως και οι άλλοι, κατάφερε

να είναι αξιοπρεπής στην κηδεία. Μαύρα γυαλιά. Είχαν όλοι τους ένα ζευγάρι στο σπίτι, και ωραία μαύρη κουστουμιά. Μετά, πολύ μετά, τον κυρίεψε ο πανικός. Ο πανικός και το κενό. Η παρόρμηση να τηλεφωνήσει στον Μπερτράν, η αδυναμία να σθήσει τα τελευταία φωνητικά μηνύματα του φίλου του, η απροθυμία να πιστέψει αυτό που συνέβη. Μετά από κάποια ηλικία, δεν αποχωριζόμαστε πια τους νεκρούς: μένουμε στην εποχή τους, παρέα μαζί τους. Την επέτειο του θανάτου του Τζο Στράμερ, ο Βερνόν έκανε ό,τι ακριβώς θα έκανε αν ο Μπερτράν ήταν εκεί: άκουσε όλους τους δίσκους των Clash και ήπια μπίρες. Δεν ήταν από τα αγαπημένα του συγκροτήματα. Αλλά αυτό σημαίνει φιλία: μαθαίνεις να παίζεις στο γήπεδο των άλλων.

Κείνη τη μέρα του Δεκέμβρη του 2002, στήθηκαν μαζί στην ουρά για ν' αγοράσουν καπνιστό σολομό, επειδή ο Μπερτράν θα έκανε ρεβεγιόν με μια Νορδηγίδα την οποία ήθελε να εντυπωσιάσει με τη γαστρονομική του φινέτσα. Είχε πείσει τον εαυτό του ότι καπνιστό σολομό μπορούσες να αγοράσεις μονάχα σε τούτο το ακριβό μαγαζί του Πέμπτου και πουθενά αλλού. Έφτασαν με το μετρό, τους πήρε κάμποση ώρα, και περίμεναν τη σειρά τους. Η ουρά φιδογύριζε στο πεζοδρόμιο, κι έπρεπε να κάνεις υπομονή τουλάχιστον σαράντα λεπτά. Ο Βερνόν πήγε ν' αγοράσει τσιγάρα και στο ραδιόφωνο του καφέ-καπνοπωλείου άκουσε την είδηση ότι πέθανε ο Στράμερ. Γύρισε στον Μπερτράν. Έλα, κόψ' τις μαλακίες. Ρε συ, θα σου 'λεγα τέτοια μαλακία; Ο Μπερτράν χλώμιασε, παρ' όλα αυτά περίμενε, αγόρασε τον σολομό του και δυο μπουκάλια βότκα. Γύρισαν

πίσω με τα πόδια μέσα απ' τους δρόμους του Δεύτερου τραγουδώντας το *Lost in the Supermarket* και αναπολώντας τη φορά που είχαν δει μαζί τον Στράμερ σόλο. Ο Βερνόν είχε πάει ίσα για την παρέα και, μόλις βρέθηκε εκεί, μια απρόσμενη συγκίνηση τον κλόνησε, έγειρε στον ώμο του φίλου του και τα μάτια του γέμισαν δάκρυα. Δεν είπε ποτέ κουβέντα γι' αυτό, αλλά τη μέρα που πέθανε ο Στράμερ, του εξομολογήθηκε τα πάντα, και ο Μπερτράν τού είπε ναι ξέρω το 'χα καταλάβει, μα δεν ήθελα να σου πρήξω τ' αρχίδια. Α ρε Στράμερ... γαμώτο σου! Και για τι άλλο άξιζε να μιλήσεις μετά;

Τρεις μήνες αργότερα ήρθε η σειρά του Ζαν-Νο. Μήτε τύφλα στο μεθύσι, μήτε υπερβολική ταχύτητα. Μια εθνική οδός, ένα φορτηγό, μια κλειστή στροφή και η ομίχλη. Επιστρέφοντας από ένα σαθθατοκυρίακο με τη γυναίκα του, θέλησε ν' αλλάξει σταθμό στο ραδιόφωνο. Εκείνη τη γλίτωσε με σπασμένη τη μύτη. Και αυτή που της έφτιαξαν ήταν πολύ πολύ καλύτερη από τη μύτη που είχε από γεννησιμιού της. Ο Ζαν-Νο δεν την είδε ποτέ.

Κείνη την Κυριακή, ο Βερνόν ήταν στο σπίτι μιας φιλενάδας του, σωριασμένος στο στρώμα, που το είχαν διπλώσει στα δύο κι ακουμπήσει στον τοίχο, μ' ένα ινδικό ριχτάρι πεταμένο πάνω του, γεμάτο τρύπες από τατσιγαριλίκια, που άνετα τις περνούσες για μοτίβο. Πέρασαν μια βραδιά *Alien*, ολόκληρη την κασετίνα είδαν στο βίντεο. Η γκομενίτσα ζούσε σε μια σοφίτα κοντά στο μετρό Γκονκούρ. Εκεί κοντά, υπήρχε ένα από τα τελευταία βιντεοκλάμπ. Είχαν ήδη πάρει το *A Better*

Tomorrow και το *Mad Max*, την τριλογία του *Νονού* και το *A Chinese Ghost Story*. Το κορίτσι ήταν ένας θησαυρός, γούσταρε μπάφους και μάνγκα. Όχι, καθόλου του είδους που θέλει εξόδους όλη την ώρα. Η μόνη σπασαρχίδικη πλευρά της ήταν σε παρακαλώ μωράκι μου πήγαινε να μου πάρεις καραμέλες στο μαγαζάκι της γωνιάς. Πέντε πατώματα, χωρίς ασανσέρ. Ο Βερνόν δεν είχε καμιά όρεξη να είναι ένας δουλικός αγαπούλης. Εκείνη μόλις είχε φέρει δυο ποτήρια Coca-Cola τίγκα στα παγάκια σ' έναν τεράστιο δίσκο, η ταινία ήταν στο pause, έτσι, όταν χτύπησε το τηλέφωνό του, ο Βερνόν απάντησε, πράγμα που σπάνια έκανε τις Κυριακές. Καθώς η Εμιλί είχε πολύ καιρό να του τηλεφωνήσει, αυτός φυλλιάστηκε πως κάτι σοβαρό έτρεχε. Πριν από λίγο είχε μάθει το μαντάτο από τη μικρή αδελφή του Ζαν-Νο. Ο Βερνόν ξαφνιάστηκε που αυτή αναλαμβάνει να ειδοποιήσει τους φίλους. Ο Ζαν-Νο είχε γυναίκα, πώς να το κάνουμε. Στο νοσοκομείο, μες στον χαμό, σύμφωνοι... αλλά το να ενημερώνει επισήμως η γκόμενα; Την ήξερε πολύ καλά την Εμιλί, ύστερα χάθηκαν και δεν ήταν η ώρα για να πουν τα νέα τους.

Ο Βερνόν είχε επιμείνει να συνεχίσουν την προβολή της ταινίας. Είπε από μέσα του πως δεν ένιωθε κάτι το τρομερό. Κι αυτό τον σόκαρε. Σκέφτηκε πως μπορεί να σκλήρυνε. Κι όμως, τον Ζαν-Νο, τον έβλεπε κάθε βδομάδα και είχαν έρθει μάλιστα πιο κοντά μετά τον θάνατο του Μπερτράν. Έτρωγαν μαζί στον Τούρκο κοντά στον Γκαρ ντι Νορ, παραγγέλνοντας πάντα το ίδιο μεσημεριανό μενού των δώδεκα ευρώ, συνοδευόμενο από παγωμένες μπίρες. Ο Ζαν-Νο είχε κόψει το τσιγάρο·

μεγάλο μανίκι. Αν ήξερε ο καφερός πως ήταν τσάμπα κι άδικα, θα έβαζε το ξυπνητήρι νυχτιάτικα για να καπνίζει περισσότερο. Ο Ζαν-Νο είχε παντρευτεί μια σπασαρχίδα. Υπάρχουν πολλοί άντρες που νιώθουν σιγουριά όταν τους σφίγγουν τα λουριά.

Και μόλις αργότερα, μες στη νύχτα, του 'ρθε κατακούτελα. Τη στιγμή που αφηνόταν στον ύπνο, ένωσε ένα παγωμένο δάγκωμα. Έπρεπε να ντυθεί και να βγει έξω — να περπατήσει μες στο κρύο, να είναι μόνος, να βλέπει φώτα να διασταυρώνονται, σώματα να χάνονται μες στην κίνηση και να νιώσει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια του. Ήταν ζωντανός. Με το ζόρι έβρισκε την ανάσα του.

Έβγαινε συχνά να περπατήσει μόνος, τις νύχτες. Απόκτησε το συνήθειο στα τέλη της δεκαετίας του '80, όταν οι ροκάδες άρχισαν ν' ακούνε χιπ χοπ. Οι Public Enemy και οι Beastie Boys ήταν στην ίδια δισκογραφική με τους Slayer, εξού και η σχέση. Στο μαγαζί, είχε γίνει κολλητός με κείνον τον φαν των Funkadelic, έναν ψωραλέο, μπασμένο Λευκό, που δεν μιλούσε πολύ· εκ των υστέρων σκέφτεται πως ήταν μες στην πρέζα, αλλά τότε δεν το είχε καταλάβει. Ο τύπος ήταν γραφιτάς, άφηνε την υπογραφή «Ζονά» παντού απ' όπου περνούσε. Η φίλιά τους δεν κράτησε πολύ· ο Ζονά μπούχτισε να δουλεύει στους δρόμους, «το μετρό, αυτό γουστάρω», ήθελε να γαμήσει τους συρμούς, τ' αμαξοστάσια, και ο Βερνόν δεν είχε καμιά όρεξη να τον συνοδεύει σε τούτο τον υπόγειο κόσμο. Ποτέ του δεν κόλλησε το μικρόβιο — πάσχιζε να βρει κάποιο ενδιαφέρον στις ηρωικές αφηγήσεις για θρυλικές ομάδες

όπως οι 93 MC ή οι MKC, το wildstyle και τα throw up chamallow... Καταλάβαινε πως έτσι φτιάχνονταν οι τύποι, αλλά αυτός δεν κόλλησε. Η δικιά του λόξα ήταν να ρισκάρει να τσακίσει τον αυχένα του σκαρφιώνοντας στη στέγη ενός κτιρίου και να περάσει δυο ώρες μες στη σιωπή του αερογράφου, κάνοντας διαλείμματα, φουμάροντας το τσιγαράκι του, χαζεύοντας τους περαστικούς από κάτω, που ποτέ δεν σκέφτηκαν να κοιτάξουν ψηλά και να δουν τη σκιά του, σκιά σιωπηλού φρουρού.

Την πρώτη νύχτα της ζωής του χωρίς τον Ζαν-Νο περπάτησε μέχρι να τον πονέσουν τα πέλματά του, αλλά συνέχιζε. Σκεφτόταν τα παιδιά του Ζαν-Νο, κι αυτό τον χάλαγε. Ορφανά από πατέρα. Η λέξη δεν ταίριαζε με τα όσα ήξερε για τούτα τα τρία πώς τα λένε σκανταλιάρικα που ζητούσαν διαρκώς προσοχή, ζαχαρωτά ή καινούρια παιχνίδια.

Ο Ζαν-Νο συμπεριφερόταν σαν κλασικός παπάρας. Ήταν αλαζόνας. Άκουγε πάντα μαλακισμένη μουσική: έφηβος γούσταρε τους Einstürzende Neubauten και τους Foetus, μετά το γύρισε στο κίνημα Straight Edge του hardcore πανκ, έγινε φαν των Rudimentary Peni και παθιαζόταν με τους Minor Threat — παράδοξο βέβαια, αφού έπινε σαν νεροφίδα. Στην πραγματικότητα, έπρεπε να τον συμπαθείς για να περνάς ολόκληρες βραδιές μαζί του, καθώς συχνά ήταν εντελώς σαλταρισμένος. Μόλις πάτησε τα σαράντα, θέλοντας να φανεί πιο κυριλέ, ο Ζαν-Νο ασχολήθηκε με την όπερα. Ντυνόταν σαν Playmobil με τα κυριακάτικά του και πέταγε αρχιδιές όπως αυτές που λένε οι δεξιούρες, δέκα χρόνια

προτού αυτό γίνει μόδα. Εκείνη την εποχή, ήταν τόσο ασυνήθιστο που είχε κάποιο στιλάκι.

Ο Βερνόν ζούσε τώρα σ' έναν κόσμο όπου ο Ίαν Μακάλι θα μπορούσε να πέσει στο κρακ, και ο Ζαν-Νο δεν θα ήταν πια εκεί για να πει κάτι, οτιδήποτε.

Ύστερα ήρθε η σειρά του Πέδρο. Μόλις οχτώ μήνες μετά. Καρδιακή προσβολή. Ο Πέδρο λεγόταν στην πραγματικότητα Πιερ, αλλά σνίφαρε τόση κόκα που κληρονόμησε ένα λατινοαμερικάνικο όνομα.

Ο Βερνόν περίμενε στην ουρά έξω απ' το Élysée-Montmartre —που δεν είχε ακόμη καεί— όπου έπαιζαν οι Libertines. Προσπαθούσε να φασωθεί με μια απίθανη βοηθό-ασκούμενη που δούλευε σε μια εκπομπή του Αρντισόν· αυτή μιλούσε μονάχα για τον παρουσιαστή τον οποίο, κατά τα λεγόμενά της, σιχαινόταν, αν και ήταν ολοφάνερα γοητευμένη. Διέκρινε από μακριά έναν φίλο του, μπροστά στην είσοδο, και τον φώναξε, αδημονώντας να του δείξει την κοπέλα που συνόδευε· μελαχρινή με αφέλειες, θεόστενο τζιν γόδες στιλέτο όπως αυτές που έβλεπες μαζικά στην πρωτεύουσα, τα πρώτα χρόνια της χιλιετίας. Και ο φίλος, βλέποντάς τον να πλησιάζει, έβαλε τα κλάματα. Έλεγε Πέδρο Πέδρο Πέδρο, χωρίς να μπορεί να γίνει πιο σαφής, και μια απέραντη κούραση κυρίεψε τον Βερνόν.

Ο Πέδρο σνίφαρε τρία σπίτια, δύο Ferrari, ερωτικές ιστορίες, φιλίες, κάθε ίχνος καριέρας, το λουκ του και όλα του τα δόντια. Δεν το έκανε με ντροπή, καθώς ισχυριζόταν πως δεν είχε πρόβλημα, όχι, το παραμύθι του ήταν η κενοδοξία, η αναζωογονητική υστερία, ένα πάθος που το είχε αποδεχτεί πλήρως. Έτριβε την

κόκα στα ούλα του, τη σκόρπιζε πάνω στο μπουφάν του, ήξερε όλες τις τουαλέτες σε όλα τα μπαρ του Παρισιού, και επέλεγε τα στέκια του ανάλογα με την προσδοκιμότητα της τουαλέτας τους. Ερχόταν στο σπίτι του Βερνόν όπου σκόρπιζε παντού άσπρη, ξανάφευγε δυο μέρες μετά αφήνοντας τον Βερνόν ράκος. Ο Πέδρο είχε κόλλημα με τον Μάρβιν Γκεί, τον Μποχάνον, την Νταϊάνα Ρος και τους Temptations. Ο Βερνόν δεχόταν με χαρά τις προσκλήσεις για το σπίτι του Πέδρο, ο ήχος ήταν εξαιρετικός, οι πολυθρόνες άνετες, το ουίσκι απογειωτικό — εναλλάξ περνούσαν για γκάγκστερ, ντετέκτιβ και Άγγλοι δανδήδες.

Ο Βερνόν βρήκε μια φωτογραφία με τους τέσσερις μαζί. Αυτόν και τους τρεις πεθαμένους. Πόζαραν γύρω του, τη μέρα που πάτησε τα τριάντα πέντε. Μια ωραία φωτογραφία, από κείνες που τραβούσαμε με αναλογική μηχανή και κάναμε κόπιες για τους φίλους μας. Τέσσερα αγόρια μες στη θολούρα, αλλά λεπτοκαμωμένα, με πλούσια μαλλιά, λαμπερό βλέμμα και χαμόγελο χωρίς πίκρα. Σήκωναν τα ποτήρια τους· ο Βερνόν ήταν κακόκεφος κείνο το βράδυ, η σκέψη ότι καθαλάει τα τριάντα πέντε τού ισοπέδωνε το ηθικό. Τέσσερις ομορφάντρες, πανευτυχείς που ήταν κόπανοι, που δεν ήξεραν την τύφλα τους και, το σημαντικότερο, που δεν συνειδητοποιούσαν πως ζούσαν ό,τι καλύτερο τους επιφύλασσε η ζωή. Το μεγαλύτερο μέρος της νύχτας το πέρασαν ακούγοντας Σμόκι Ρόμπινσον.

Μετά την κηδεία του Πέδρο, ο Βερνόν σταμάτησε να βγαίνει και ν' απαντάει στα τηλεφωνήματα. Πίστευε πως ήταν μια φάση, πως θα περνούσε. Του φαινόταν

φυσιολογικό να κλειστεί στον εαυτό του μετά από τόσα απανωτά πένθη.

Περίπου τότε, άρχισαν και τα μεγάλα οικονομικά ζόρια, πράγμα που όξυνε την τάση του για μονήρη βίο. Αποφεύγει να δέχεται προσκλήσεις για δείπνο στο σπίτι κάποιου, αφού δεν μπορεί ν' αγοράσει ούτε ένα μπουκάλι κρασί. Φλιπάρει τα βράδια στην ιδέα ότι κάποιος ζητιανεύει για ν' αγοράσει ένα γραμμάριο. Φλιπάρει με την τιμή των εισιτηρίων του μετρό. Φλιπάρει γιατί φοράει αθλητικά με ξεκολλημένες σόλες. Φλιπάρει με λεπτομέρειες που ποτέ του δεν τις πρόσεχε και που τώρα τις αναμοχλεύει εμμονικά.

Έμενε σπίτι του. Ήταν ευγνώμων για την εποχή που ζούσε. Μουσική, τηλεοπτικές σειρές, ταινίες. Λίγο λίγο έπαψε ν' ακούει ραδιόφωνο. Από τα είκοσί του, το πρώτο του αντανακλαστικό κάθε πρωί ήταν να το ανοίξει. Τώρα, όμως, αυτό τον άγχωνε δίχως να τον ενδιαφέρει. Έχασε το συνήθειο ν' ακούει ειδήσεις. Όσο για την τηλεόραση, αυτό έγινε από μόνο του. Ήταν πολύ απασχολημένος με το διαδίκτυο. Έριχνε μια ματιά στους κύριους τίτλους. Προπάντων όμως ήταν κολλημένος στα πορνοσάιτ. Δεν ήθελε πια ν' ακούει για την κρίση, το ισλάμ, την κλιματική αλλαγή, το σχιστολιθικό αέριο, τους κακοποιημένους ουραγοτάγκους ή για τους Ρομά που τους πετάνε έξω από τα λεωφορεία.

Ζει σε μια γυάλα. Θα επιδιώξει αν κρατάει την ανάσα του. Περιορίζει κάθε κίνηση στο ελάχιστο. Τρώει λιγότερο. Το πρώτο που έκανε ήταν να ελαττώσει το βραδινό φαγητό. Σούπα με νουντλς. Έπαψε ν' αγοράζει κρέας, οι πρωτεΐνες είναι για τους αθλητικούς τύ-

πους. Βασικά, τρώει ρύζι. Το προμηθεύεται σε πεντάκι-
λες συσκευασίες, απ' τους Αδελφούς Τανγκ. Μειώνει τα
τσιγάρα — καθυστερεί ν' ανάψει το πρώτο της ημέρας,
περιμένει για το δεύτερο και, μετά τον πρωινό καφέ,
αναρωτιέται αν επιθυμεί στ' αλήθεια το τρίτο. Βάζει
τις γόπες κατά μέρος, για να μην πάει τίποτε χαμένο.
Ξέρει όλες τις εισόδους των γειτονικών γραφείων, εκεί
όπου οι άνθρωποι βγαίνουν για να τραθήξουν μερικές
τζούρες μες στη μέρα και, πότε πότε, καθώς περνάει
από μπροστά, επιβραδύνει το βήμα του και μαζεύει τις
πιο μεγάλες γόπες. Νιώθει σαν μισοσβημένη φωτιά, της
οποίας η ανθρακιά ζωντανεύει με το φύσημα του αγέρα,
αλλά ποτέ αρκετά για να φουντώσει το ξυλαράκι. Μια
ετοιμοθάνατη εστία.

Κάποιες φορές, σπιντάρει κιόλας. Μπαίνει στο Lin-
kedIn και φτιάχνει λίστες με ανθρώπους που δείχνουν
να έχουν ακόμα δουλειά, ανθρώπους που ήξερε, δίνοντας
υπόσχεση στον εαυτό του ότι θα τους τηλεφωνήσει.
Φαντάζεται το παραμύθι που θα τους έλεγε, θ' άρχιζε
με μια ιστορία για ένα κορίτσι. Η φήμη του ως γκο-
μενιάρη κάνει τους άλλους πιο καταδεκτικούς για χα-
λαρές συζητήσεις. Να λοιπόν τι θα έλεγε — δεν ήμουν
στο Παρίσι, τον έχωνα σε μια πιτσιρίκα Ουγγαρέζα
που με πήρε μαζί της στη Βουδαπέστη, ή σε μια κου-
κλάρα Αμερικάνα που ταξίδευε συνεχώς, λίγο μετράει
η εθνικότητα, το θέμα είναι να τους έδινε την εντύ-
πωση ότι το γλέντησε για τα καλά, και να 'μαι τώρα
πίσω στην πόλη, να ψάχνω για καμιά δουλίτσα, οτιδή-
ποτε, μήπως έχεις κάτι για μένα, έτσι ρωτάω... Θα
το 'παιζε λιγάκι κουλαριστός, λιγάκι χαλαρός, όχι τσι-

τωμένος. Όσο για τα φράγκα, τι να πει, δεν μπορεί να πουλήσει φούμαρα, κάνει μπαμ πως δεν έχει πεντάρα τσακιστή. Έτσι κι αλλιώς, ποτέ του δεν κυλιόταν στο χρυσάφι. Την εποχή του, αυτό ήταν συν για το «κούτελο». Έτσι γινόταν πολύ πριν από τη δεκαετία του 2000, μετά στις συναυλίες έδλεπες φλωράντζες του κερατά, με πανάκριβα φιρμάτα αθλητικά παπούτσια, το καλό ρολόι στον καρπό, τζινάκι πένα φετινό μοντέλο. Αφότου εμφανίστηκε η φίρμα Zadig & Voltaire, η αφραγκία έχασε την ποιητική της αύρα — ενώ για δεκαετίες ήταν το σήμα κατατεθέν του αληθινού καλλιτέχνη, εκείνου που αρνιόταν να πουλήσει την ψυχή του. Σήμερα, θάνατος στους ηττημένους, ακόμα και στη βιομηχανία του ροκ.

Μα δεν κάνει ποτέ ούτε μισό τηλεφώνημα για να ζητήσει βοήθεια. Δεν μπορεί να προσδιορίσει ακριβώς τι είναι αυτό που τον σταματάει. Είχε τον χρόνο να το σκεφτεί. Παραμένει αίνιγμα. Ψάχνει στο διαδίκτυο συμβουλές για παθολογικούς αναδλητικούς. Έφτιαξε λίστες με ό,τι είχε να χάσει, με ό,τι ρίσκαρε, και με ό,τι είχε να κερδίσει. Αυτό δεν αλλάζει τίποτα. Δεν τηλεφωνεί σε κανέναν.